

[Socialministeren.]

skoler. Det er i det hele taget meningen, at husmoderafløsningen bør lægges i fastere rammer end efter den hidtil gældende ordning, og det er derfor socialministeriets opfattelse, at stillingen som fuldt beskæftiget husmoderafløser bør kunne gøres til en kommunal tjenestemandsstilling med alle de fordele, en sådan indebærer. Man mener dog at burde overlade det til kommunalbestyrelsens egen bestemmelse — såfremt man måtte foretrække en sådan ordning — at knytte husmoderafløserne løsere til kommunen. De nærmere retningslinier for aflønningen m. v. bør dog fastsættes af socialministeriet efter forhandling med indenrigsministeriet, således at ansættelsesvilkårene i de forskellige kommuner kan blive ensartede.

Socialministeriet er enigt med udvalget i betydningen af, at der skabes livsstillinger for kvinder, der kvalificerer sig til denne vigtige form for husligt arbejde. Herved opnår man dels at få en passende tilgang til erhvervet, dels at oprette en slags slutstillinger for dygtige husassistenter og husbestyrerinder samt egnede stillinger til enker, fraskilte og separerede kvinder, som ofte har meget svært ved at finde et arbejde, hvorved de kan forsørge sig selv og børnene.

Efter den hidtidige ordning ydes hjælpen gratis, men kun til familier, der for hovedstadens vedkommende betaler en årlig statskat på 142 kr. og derunder og for provinsens vedkommende en statsskat på 130 kr. og derunder. Man har imidlertid fra forskellig side ment, at denne grænse var for lav, og socialministeriet er derfor i overensstemmelse med den af udvalget foreslåede ordning gået ind for, at hjælpen fremtidig kan ydes til alle, der har behov derfor, og at der foretages en vis udvidelse af kredsen af personer, der kan opnå hjælpen vederlagsfrit. Der er derfor i § 4 stillet forslag om, at husmoderafløsning ydes gratis til ubemidlede, medens der iøvrigt opkræves en efter pågældendes økonomiske forhold afpasset betaling. Socialministeriet fastsætter de nærmere regler herfor.

Da der er tale om et ganske nyt område indenfor den sociale lovgivning, vil det være naturligt, at der stilles sagkyndig bistand til rådighed for kommunerne, og det er derfor foreslået, at der ansættes en eller flere konsulenter til at yde den fornødne bistand ved tilrettelæggelsen og gennemførelsen af husmoderafløsningen samt til at føre tilsyn med ordningen. Ligeledes må det anses for nød-

vendigt, at der etableres en rimelig overgangsordning mellem den nuværende og den fremtidige husmoderafløsning. Det er således særlig nødvendigt i et vist omfang at lempe kravene til uddannelsen, således at de i øjeblikket beskæftigede husmoderafløserne, der iøvrigt findes egnede, kan blive i faget. Det er derfor nødvendigt, som foreslået i forslagens § 9, at der gives socialministeriet bemyndigelse til at etablere en overgangsordning.

Med hensyn til udgifterne har det efter den hidtidige ordning været således, at statskassen har afholdt hele arbejdslønnen til den i henhold til beskæftigelsesloven godkendte husmoderafløsning, medens administrationsudgifterne afholdes af vedkommende institution selv, eventuelt med tilskud fra kommunerne. Efter forslaget skal husmoderafløsningen overgå til at være en permanent hjælpeform som led i den sociale lovgivning, og det er derfor nødvendigt at gennemføre særlige af beskæftigelsesloven uafhængige regler for udgifternes afholdelse. Opgaven må egentlig nærmest siges at være af kommunal karakter, og gennemførelsen af husmoderafløsningen vil medføre en del besparelser for kommunerne; således vil man, såfremt der er en husmoderafløser til rådighed, i mange tilfælde kunne undgå at indlægge den syge husmoder på hospital og at tage børnene bort fra hjemmet og anbringe dem på børnehjem o. lign. Udgifterne til disse dyrere hjælpeformer, der herved kan spares, er så godt som udelukkende kommunale. Man har dog ikke ment at kunne foreslå, at kommunerne mod sædvanlig mellemkommunal refusion som for sociale udgifter afholder samtlige udgifter ved husmoderafløsningen, idet det må anses for naturligt, at staten også afholder en vis del af udgifterne, således som det f. eks. er tilfældet ved ordningen med sundhedsplejersker og ved mødrehjælpen. Endelig har staten jo også ved den hidtidige ordning afholdt hele arbejdslønnen.

Det foreslås herefter, at statskassen refunderer kommunerne 40 pct. af lønningsudgifterne, medens kommunerne for den resterende del får mellemkommunal refusion og tilskud fra den fælleskommunale udligningsfond som for almindelige forsorgsudgifter. Administrationsudgifterne må derimod som led i udgifterne ved kommunernes almindelige administration afholdes af disse uden adgang til refusion.

Udgifterne ved gennemførelsen af denne ordning vil i den første tid, hvor man antagelig kun vil have de ca. 1 000 for øje-